

פרק אין עומדין

מתניתין:

אמר רבי אלעזר: מדאמר קרא אצל חנה [שמואל א א י] "והיא מרת נפש", שהוא ענין הכנעה.⁽¹⁾

דוחה הגמרא: וממאי מה הראיה שצריך לנהוג כן? והרי דילמא חנה שאני, שנהגה בהכנעה משום דהות מרירא לבא טובא, כי שלא היו לה בנים. אבל כל אדם אינו חייב לנהוג כן.

אלא, אמר רבי יוסי ברבי חנינא: מהכא למדו שיעמוד בכבוד ראש: שנאמר [תהילים ה ח] "ואני ברב חסדך אבא ביתך, אשתחווה אל היכל קדשך — ביראתך", הרי שצריך לעמוד לתפלה מתוך יראה.

דוחה הגמרא: וממאי מה הראיה שיש חיוב לעמוד באופן זה? דילמא דוד שאני, דהוה מצער נפשיה ברחמי טובא.

אלא, אמר רבי יהושע בן לוי: מהכא למדו שיעמוד בכבוד ראש:

אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש שהוא דרך הכנעה.⁽¹⁾

חסידים הראשונים היו שוהים בבית הכנסת⁽²⁾ שעה אחת קודם התפלה, ואחר כך מתפללין, כדי שיבטלו מלבם תענוגות העולם הזה והנאותיהם, ויכוונו את לבם לאביהם שבשמים.⁽³⁾

והעומד באמצע תפלתו — אפילו המלך שואל בשלמו, לא ישיבנו.

ואפילו נחש ברוך על עקבו, לא יפסיק בדיבור את תפלתו.⁽⁴⁾

גמרא:

שנינו במשנה: אין עומדים להתפלל, אלא מתוך כבוד ראש.

דנה הגמרא: מנא הני מילי?

המחשבות לכוון באמירת התפלה, אלא שיחשוב בלבו כאילו עומד בשמים ויסיר מלבו כל תענוגי העולם [וראה דבריו להלן לא א הערה 22]. והיינו כדברי הגר"ח [תפלה ד א] שחיוב העמידה לפני ה' חלוק מחיוב כוונת התפלה, וראה בנפש החיים [ב יד בהגה] שביאר דברי רבינו יונה בהרחבה.

4. כתב רבינו יונה שדוקא בדיבור לא יפסיק, אבל יכול לזוז ממקומו כדי להשליך את הנחש מעליו, כי לא מצינו בשום מקום שתחשב הליכה כהפסק. וכן פסק הרמ"א [קד ג].

1. "כבוד ראש", דרך משל הוא להכנעה, כי מפני שראשו הוא עיקר כל האיברים, נמצא שכשהוא מכבידו עליו כל אבריו נכנעים, והריהו יושב בהכנעה. רבינו יונה.

2. רש"י [ד"ה שוהין] כתב "במקום שבאו להתפלל" וביאר בפני שלמה שכתב כן ע"פ מקור הגמרא להלן [לב ב] שהיו שוהין משום שנאמר "אשרי יושבי ביתך", והיינו בבית הכנסת.

3. רבינו יונה דקדק מתוספת הלשון "לאביהם שבשמים" שאין לפרש שיפנה מטרדת